

bilo neumestno, ker že o novem sodu, brž ko topleje vreme nastopi, vino zopet zavreva in tedaj zopet drožje na dno spušča. Ako se toraj drožje zgodaj vsedati začne in se vino izčisti, treba je vino skusiti, do katere stopinje je že zavrelo, predno se pretakanje začne. V ta namen se natoči steklenica z dotičnim vinom in se postavi v toplo sobo.

Če je še veliko sladkorja v vinu, se po nekaterih dneh nekaj natisk na zamašek opazi in ker se ogljena kislina v vinu vzdiguje, se vidijo mehurčki v vinu, kar je znamenje, da vino še vedno zavreva. Če pa pri ti poskušnji vrenje ne nastane, potem je še čas za pretakanje. Če se še pa močno vrenje prikazuje naj se vino še na drožju pusti in naj se skuša klet topla vzdržati ali jo pa celo zagreti, da se tako vstavljeno vrenje zopet začne. V tem slučaju, da vino še ne leži dolgo časa na drožju in da se ni bati gujilobe, takrat je dobro drožje zmešati, da se tako novo vrenje začne in oživi. Nikdar pa se ne sme drožje zmešati, ako je drožje že dolgo časa v sodu. V obče pa je boljše vino prezgodaj kakor prekasno pretočiti, tako da je prej motno, vlečljivo ali smradljivo postalo in da še le sitne prikazni silijo vino pretočiti.

Dalje je treba pomniti: kolikor je vino slabše in kolikor je klet slabša, toliko prej se mora vino po končanem vrenju pretočiti. Zato se morajo bela vina prej pretočiti, kakor močnejša rudeča vina. Poslednja so sploh močnejša od belih vin in tudi bridkejša in zato se tudi bolj držijo, ker so na tropinah ležeča že bolj zavrela in tedaj tudi velik del drožja že zgubila, katerega se tedaj dosti manj v sodih vseda. Bela vina se, če se o toplih kletih hranjujejo, deloma še pred božičem ali vsaj kmalu po božiču, prvokrat pretakajo. Rudeča pa pridejo še le februarja ali marca na vrsto. Mimgredé naj se tudi tukaj omeni, da tudi dober mošt iz sadja, kateremu se ni nič ali le malo kaj vode pritolklo, po dvakratnem pretakanju le na dobroti pridobi, se bolje drži, lepšo barvo in tudi boljši okus zadobi. Le prav slab sadovni mošt, ki se med letom popije, trud pretakanja ne poplača, ker v dotiki z zrakom preveč svoje itak slabe moči zgubi. Vina, ki imajo dalj časa, ko jedno leto se hranjevati, na drožju puščati, to nima nobenega pametnega namená. Škoda, ki bi se iz tega narediti utegnila, bi mogla prav velika biti, ko bi drožje v vinu začelo gnjiti in vino motno postajati. Vse čiščenje je dostikrat pri takem vinu zastoj. Posebno pa trpijo vina, ki so dolgo na drožju ležala, pri prevažanju škodo, ker ogljena kislina uhaja in s tem vino motno nareja. Tudi zrak, ki o taki priliki v vino prihaja, spreminja vinu okus in barvo. Vsled tega se napravijo lahko hude neprilichnosti. Brž po pretakanju ima vino neka-

košen puščoben okus, manjka mu ogljene kisline. Ta hiba se pa popravi v nekaterih tednih sama po sebi, ker se novo drožje nareja in potem vino zopet mirno tiho zavrevati začne, kar manjkajočo ogljeno kislino zopet naredi.

(Konec prihodnjč.)

Sejmovi. Dne 30. januarija: v Mariboru, dne 1. februarja: v Dobovi, dne 3. februarja: v Jurkloštru, pri sv. Juriju na Ščavnici, v Jarenini, Kostrivnici, Mariboru, Radgoni, na Vidmu; dne 5. februarja: v Gradcu, pri sv. Petru pod sv. Gorami, v Radgoni; dne 6. febr.: v Gornjem gradu.

Dopisi.

Iz Ptuja. (Čitalnica. — Zahvala. — Posnemanja vredno.) Naša čitalnica je pretečeni ponedeljek imela zabavni večer s prednašanjem glasov iz Solčavskih planin in plesom. G. R. iz Rečice je bil tako prijazen in nam je upeljal g. Franja Korena iz Velenja, veščaka na citrah, ter mu spremljal lepe glasove na goslih. Domovinski glasovi in glasovi iz Solčavskih planin so vneli tako navdušenje, da se je morala vsaka točka ponavljati. Gosp. Koren je izvrsten mlad narodni citraš, tako da ga slavn. slov. občinstvu priporočamo, da si ga za prednašanje tako milih glasov pridobé. Ples je bil zabaven in je trajal dolgo v noč. — Prečastiti gospod župnik in duhovni svetovalec Jakob Meško v Št. Lovrencu v Slov. gor. so blagotno delež banke Slovenije v znesku 7 gld. darovali „Slov. pevsk. društvu.“ Odbor jim je poslal pismo zahvalo. — Franc Job, kmet v Spuhli pod Ptujem, pripelje pri slabem vremenu in velikem snegu, vsaki dan z vozom ali sanmi svojo malo hčerko in nekaj sosednih otrok v slovensko šolo v Ptuj in pride popoldne po šoli zopet po nje.

Iz Čadrama. (Kdo najema grobo-kopa?) Bralcem „Slov. Gosp.“ še bo v spominu, da se je pri nas z novim letom 1884 po gosp. župniku poseben grobar za pokopavanje mrličev nastavlil, kajti posamezni, tega dela nevajeni moške, ki so jih stranke najemale, niso redno ali na pravem kraju pokopavali. Predstojništvo Oplotniške občine pa s tem naznanilom ni bilo zadovoljno. Ker je menilo, da to v njeno pravico sega, je terjalo od gosp. župnika, da ta odlok z dne 6. jan. 1884 prekličé in očitno priznava, da se je zmotil, kajti ne on, ampak občina ima to pravico, tedaj bi tudi za naprej v tej zadevi le pri starem ostalo. Ko bi pa župnik tega ne preklical bi občinsko predstojništvo po svojem policaju to storilo. In res, ko g. župnik na praznik sv. 3 kraljev 1884 tirjanega preklica ni hotel naznaniti, je občina dne 13. prosinca 1884 to storila in si sama

najvišjo razsodbo napravila. Proti temu nepostavnemu početju se je g. župnik nemudoma pritožil do c. kr. okrajnega glavarstva povdarjajoč, da pri katoliških pokopališčih, kolikor je njemu znano, povsod župniki grobarje nastavljajo; tudi cerkvene postave to terjajo in z njimi v soglasji stojé cesarske postave, ker je v čisto enaki pravdi med mestnim župnikom in zastopom občine mesta Reichenau na Českem najvišja upravna sodnija na Dunaji odločila dne 8. listopada 1885, da nima pravice grobarja na tamošnjem katoliškem pokopališču nastavljati mestni občinski zastop, temuž župnik. C. kr. okr. glavarstvo celjsko pa te pritožbe ni uslišalo in tudi ni preiskovalo, kdo da je lastnik tukajšnjega pokopališča, kdo da je do zdaj takso od ležišča prejemal, kdo travo kosil in se za zavžitelja imel, temveč je v oziru na postavo 30. apr. 1870, § 3 lit. d. št. 68 to pravico občini prisodilo in g. župnika obsodilo. Dne 18. marca 1886 se je to spoznanje naznanilo in proti njemu se je tudi kar hitro oporekalo na c. kr. namestnijo v Gradcu. Ona visoka gosposka je pa vse razmere tega pokopališča na tenko preiskala in je 29. grudna 1885, št. 34618 spoznala, da se mora odlok c. kr. okr. glavarstva dne 4. jan. 1886, št. 3481 zavreči, ker po vršenem preiskovanji, če bi tudi res bilo trjenje Oplotniške občine, da ni erkev lastnica pokopališča in da so do zdaj vse stroške za pripravo in ohranjenje pokopališča farani plačevali, vendar ni dvoma, da je to konfesijonelno pokopališče; kaže na to že njegov začetek in povrh je še konkurenčni odbor prevzel plačila zadnjih stroškov tega pokopališča. Vse to druga ne priča, kakor da je to za katoliško pokopališče Čadramske farne občine veljalo. — Ker pa konfesijonelna pokopališča za cerkvene naprave veljajo in samouprava teh ustanov po členu 15. drž. postave 21. dec. 1867, št. 142 in po § 41 postave 7. maja 1874, št. 50 dotični cerkvi ali verski družbi pripada, mora se zadnjaj, brez poškodovanja pravice, katero ima občina v oziru na konfesijonelna pokopališča po § 3 lit. d. postave z dne 30. nov. 1870, št. 68 za nadzorovanje, tudi pravica nastavljanja grobarja, ker spada k djanju uprave, ohraniti. Iz tega je razvidno, da kdor to imenovano postavo z dne 30. nov. 1870, št. 68 prav tolmachi, ve, da v zdravilskem oziru imajo občine skrbeti, da se ničesar ne zgodi, kar bi zdravju ljudi bilo na škodo, imajo gotovo tudi one pravico cele družbe za pokopavanje mrličev, kakor jih imajo po večih mestih, dovoliti, nikakor pa ne grobokopa na katoliških pokopališčih, katerih predstojnik je vsakratni župnik in ne občinski predstojnik.

Iz Moravec. (Razne stvari.) Večina in glavni pridelek tukajšnje malonedeljske okolice je v vinorodnih letinah vinska kapljica.

Žali Bog pa, da smo že kakih 14 let sem imeli same slabe letine, ker nam je toča vsako drugo ali tretje leto večkrat vse popolnoma oklestila. Da je vsled tega prišlo med nas nekako občno uboštvo, razume se samo ob sebi. Letos smo sicer nekoliko imeli boljše letino, toda kakor vsa druga, tudi vinska kupčija spi ter vinu cena vedno nekoliko pada. Naša občina ima v celem ljutomerskem okraju največ vinogradov in to skorej same izvrstne osojne lege. Da izrase tedaj tudi dobra in izvrstna kapljica, katera se mora meriti z boljšimi vrhovi ljutomerskih goric, znano je že od nekdaj. Vsled tega so nam pa pri sestavi novega katastra cenili naše vinograde jako visoko tako, da imamo vse vinograde prvi, drugi in tretji razred, radi česar se nam je dača za tretjino povečala. Letos se je krog Ljutomera novo vino tržilo po 100—130 fl. a pri nas ni bilo niti pravega kupca, a če je kdo kaj mimogrede kupil, kupil je samo za 80 fl. in ceneje. Temu uzrok je uže v predzadnjem „Gosp.“ omenjen. Stranoma pa je krivo tudi to, da vsak kupec raji kupi tam, kjer je tik dobre velike ceste in bliže železnice, od obojih pa smo mi oddaljeni. Cenilna komisija pri sestavi novega katastra bila bi morala tudi na vse to ozir jemati. Ravno tako je sestava zemlje eele malonedeljske okolice skorej iz najbolj nerodovitnih prvin celega okraja; a vendar se je ravno nam po novi cenitvi zemljišč zdatno davek povišal, med tem ko imajo vse murske občine in poljanci nekoliko zmanjšano dačo. Do lanskega leta nas je nesrečne eksekucije ubranila edino goveja živina in ščetinasta žival, a lansko leto se je tudi to prekopicnilo, kakor bi bila že ruskorumunska meja odprta. Pšenica se tukaj plačuje po 6 in $\frac{1}{2}$ kr. kl., ako hoče pa gospodar otrobe kupiti, platiti jih mora po 5 kr. in razun tega še v Ptuj mahati po nje. Tako tedaj vsled tega ubogo kmečko ljudstvo trpi, če se mu tudi vedno obeta, da bo bolje; vendar kdor z lastnimi očmi gleda, skušava in trpi, vidi, da nas ni nobena v zadnjem drž. zboru sklenjena postava ali „novela“ čisto nič osrečila. Da bodejo delavci nekoliko na boljšem, to je gotovo, toda vse to bo občutil in stranoma že čuti opet ubogi kmet. Daj Bog, da se že tudi nam naše stanje enkrat zboljša! Snega imamo tukaj obilno, a vedno še naletava. Mraz smo imeli že 11 stop R., tedaj še za vinograde dosedaj ni nevarnosti. Volitve obč. zastopov so končane ter so z večinoma kljubu zuane stranke voljeni skorej sami stari narodni poštenjaki. Da se „lepoznansko bralno društvo“ pri Mali nedelji ustanovi, to tudi nas veseli in obljubimo ga podpirati. Celi svet napreduje, tedaj tudi Nedeljščani kot vredni potomci raj Kremlna hodimo po pošteni narodni poti naprej!

Iz Šentvida. (V pojasnilo.) Prav radi beremo dopise iz raznih krajev, katere nam naš „Slov. Gosp.“ prinaša, posebno o trgovini, kajti se tudi tukaj prodaja les in prešiči. Ali čudno se nam zdi, kar dopisnik iz Medborovnic piše v listu št. 2., da se tamošnja trgovina slabo obnaša, posebno da se svinjetina za prenizko ceno prodaja in sicer star funt za 40 kr. in goveje meso 54 kr. kila. Nam se ta cena namreč nekako nemogoča zdi ali pa se je dopisnik zmotil ali je pa res pri trgovini tak razložek, postavim, če je svinjetina star funt 40 kr., je pride kilo 71 $\frac{1}{2}$ kr., če je pa tako resnica, za to kupčijo se pa tamošnji kmeti ne smejo pritožiti. Pri nas v Slov. gradu so se svinje prodale po 22 — 18 in še tudi do 16 kr. star funt ali kilo 32 — 36 kr., to je pač nizka cena, da ni pri njej kmetu shajati in ravno to je tudi z lesom in zato ste še v Borovljah za polovico boljši pri trgovini. Dopisnik pravi, da kmet še vse na staro vago in mero prodaja in kupuje vse na novo, veliko manjšo, za ravno taisto ceno, pri nas pa to ni več, star funt ima 56 deka in kilo ima 100 deka, zato je kilo večji od funta, to ve sedaj že vsak kmet, če pa še kateri le hoče na staro vago prodavati, zato si je potlej sam kriv, če ne ume boljše.

Janez Gumpot.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Svitli cesar so Gostinjske toplice na Solnograškem za 550.000 fl. kupili. — Naučni minister je bil zadnji teden v Pragi ter si je tamošnje višje šole ogledal, ob enem je željam dotičnih profesorjev obljubil ustreči, kjer bi se mu dalo. — Deželni zbori so vsi svoje delovanje z zadnjo soboto dognali, posebno srečni pa so le v onih zborih bili, v katerih se nemški ultra niso imeli s kom trgati. V Koroškem dež. zboru je prof. Einspieler priporočal prošnjo slov. občin za slovenske postave a hudo so se nemški poslanci na-nj zletavali, češ, da bi bilo to za nemško Koroško grdo. Se vé, da so prošnjo zavrgli. — Dnes je državni zbor na Dunaju začel svoje delovanje. Prihodnjo soboto bodo menda že volili predsednika in njegova namestnika. Da bo dr. Smolka zopet predsednik, ni dvoma. — V drž. zboru bode najbrž beljaški volilni okraj izvolil nemškega liberalca Ghona, prof. Einspielerju pa bo le kacijh par glasov primanjalo. — Za dež. šolsk. inšpektorja na Moravskem je postal prof. R. Riedel, v celi državi je on drugi duhovnik v tej službi, liberalcem pa sta še ona preveč. — V gornjeavstrijskem dež. zboru so sklenili postaviti, ki bi nemaničem pravico ženiti se v nekaj skrčila, ali kakor tje podoba, je vlada ne bode v najvišje potrjenje predložila. — Rusini in Poljaki so se doma v dež. zboru že sprijaznili in torej upamo, da bode to tudi za drž.

zbor dober uspeh imelo. — V prvem volilnem razredu so v Trstu pri volitvi za mestni zastop konservativci zmagali. — Pri veliki Kanizi so trije vlaki trčili vkup. Mrtva je ena gospa, druga pa je ranjena, vozov pa je več polomljenih. Na Erdeljskem je velika povodenj. V Radni je blizu 90 hiš pod vodo, njive pa so vse preplavljene. V Lipi stoji 200 hiš in veliko tisoč oralov polja pod vodo. Led dela strašen hruš in ker še Mrzla Samos narašča, bati se je še večje nevarnosti. — V Bosnijo in Hercegovino se posemal godé vse pošiljatve po pošti blizu tako, kakor po naših deželah. S tem stopi Avstrija za korak naprej, da si osvoji lepi deželi, kateri je pred 7 leti zasela. Pravoslavni metropolit za Bosnijo je nadškof Jurij Nikolajevič, mož ima veliko zaslug za tamošnje kraje.

Vnanje države. Kakor je podoba, pride vendar kmalu do miru. Srbski kralj je vzprejel nasvet ministerstva, ki meri na to, da se Srbija brž razoroži, ko se izvrši pogajanje za mir. — Na Grke pritislila je Anglija in jim zažugala, da pošlje svoje vojno brodovje v helensko morje, če se ne udajo. — Bolgarski knez je bil po sebnega poslanika v Petrograd poslal, ta se je sedaj vrnil in pravijo, da je ruski car ugodno odgovoril na knezovo pismo. — V dež. zboru v Berlinu niso več tako napeti zoper katoliško cerkev, kakor so bili nekaj časa. Pravi se, da bodo odpravili razupiti sodni dvor, ki je kat. duhovnike zaperal, če so brali v tuji župniji sv. mešo ali pa bolenika sprevideli. — Knez Bismark se je sv. Očetu v lepem pismu zahvalil za red in pismo, ki so mu ju poslali. Kakor vse kaže, bode torej katoliški cerkvi vendar le v kratkem času mora odlegla, ki je po nemških deželah že dosta dolgo na nji ležala. — Angleška vlada pričakuje, da bodo v srednji Aziji srečno določili meje in se za to ne bode skalil mir med Rusijo in Anglijo. — Predlog Salisburyja, po katerem bi se uprava na Irskem predrugačila, ugaja le malo Ircem, liberalci pa bi še to, kar daje pravice Ircem, radi zatrli. — V Italiji so prišli na večih krajih vladi na sled, da ponareja sol, po dotičnih mestih so ljudje na njo sila hudi, vendar še ni bilo vsled tega nikjer nemira razven v Bresciji. — Na Španjskem še vedno vré, bati se je vsaki den ustaje. Urednika listu, ki je glasilo Zorillove stranke, so zaprli. — Turčija je na vseh straneh v stiskah in že nikomur več ne zaupa, zato se pa tem pridniše oborožuje. Zadnji čas uvažuje posebno veliko orožja v Sirijo. — Iz Massauah se poroča, da stoji Osman Digma z močno vojsko zoper Abesince in tamošnjo italijansko posadko. — V Avstraliji je velika suša in je vsled nje huda stiska, ljudje mrjó in živina poginéva vsled žeje.